

ตำรวจชุมชน: กลไกสำคัญในการสร้างความปลอดภัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน Community Policing: A Key Mechanism in Enhancing Safety and Improving the Quality of Life

วิชิต อาซากิจ¹ และ สมศักดิ์ อมรศิริพงษ์²

¹คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

²คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Vichit Asakit¹ and Somsak Amnsiripong²

¹Faculty of Police Sciences, Royal Police Cadet Academy

²Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

v.asakit@rpca.ac.th

รับบทความ : 21 เมษายน 2568 แก้ไขบทความ : 1 ธันวาคม 2568 ตอรับบทความ : 8 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิชาการเรื่องการนำแนวคิดการตำรวจชุมชนเข้ามาสร้างกลไกสำคัญด้านความปลอดภัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงที่มาและความสำคัญของนิยามและแนวคิดตำรวจชุมชน แนวทางการดำเนินการตำรวจชุมชนในต่างประเทศ เริ่มตั้งแต่สหรัฐอเมริกา ในมหานครชิคาโกที่มีแนวทางในการควบคุมอาชญากรรมด้วยการสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชนและการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเทศญี่ปุ่นมีการสร้างการทำงานป้อมยาม KOBAN ในการตรวจตราดูแลความเรียบร้อยและสามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าเดิม และการนำไปใช้ในประเทในแถบลาตินอเมริกา ในส่วนแนวทางของประเทศไทยมีขั้นตอนตั้งแต่การค้นหาแกนนำ จุดประกายความคิด ศึกษาพื้นฐานชุมชน ตัดสินใจและกำหนดโครงการ นำกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล พร้อมทั้งได้ศึกษาถึงการประยุกต์ใช้ในบริบทต่าง ๆ ตั้งแต่ในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรมประเพณีและภาษา ในบริบทของกฎหมายที่จำเป็นต้องศึกษาถึงต่างประเทศในการกำหนดกรอบและนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของประเทศไทย และการปรับใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ความรุนแรงในครอบครัว อาชญากรรมไซเบอร์ ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติและความเปราะบางทางสังคม ทั้งนี้แนวคิดตำรวจชุมชนถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หากนำแนวคิดไปสู่นโยบายแล้วสามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตประชาชนที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยอย่างยั่งยืนในที่สุด

คำสำคัญ: ตำรวจชุมชน, การสร้างความปลอดภัย, การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

¹ อาจารย์ (สัญญาบัตร 3) คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

This academic article discusses the concept of community policing as a crucial mechanism for ensuring public safety and improving people's quality of life. The study aims to explore the origins and significance of the definitions and principles of community policing, as well as its implementation in various countries. The discussion begins with the United States, particularly in Chicago, where crime control strategies focus on fostering familiarity with community members and coordinating with relevant agencies. In Japan, the KOBAN police box system has been established to enhance surveillance and provide greater accessibility to the public. Additionally, the article examines the adoption of community policing in Latin American countries. Regarding Thailand, the study outlines the step-by-step approach to community policing, starting from identifying local leaders, initiating ideas, studying community backgrounds, making decisions and formulating projects, implementing activities, and conducting evaluations. The research also explores the adaptation of community policing within various contexts, including cultural, legal, and linguistic differences, as well as in response to specific situations such as the COVID-19 pandemic. Ultimately, community policing is regarded as a key mechanism for ensuring the safety of life and property. If successfully integrated into policies and effectively implemented, it can contribute to sustainable public security and an improved quality of life for citizens.

Keywords: Community police, Creating safety, Improving people's quality of life

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีสารสนเทศ การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารที่ฉับไวไร้พรมแดนทำให้ลักษณะของอาชญากรรมมีความหลากหลายและซับซ้อนเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรมอาชญากรรมข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ความรุนแรงในครอบครัว อาชญากรรมไซเบอร์ ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากแรงงานข้ามชาติและความเปราะบางทางสังคม ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะเผชิญข้อจำกัดด้านกำลังพล ทรัพยากร และความคาดหวังของสังคมที่สูงขึ้นตามลำดับ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) เพื่อรองรับความท้าทายดังกล่าว รัฐบาลไทยได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อันมีเป้าหมายสำคัญ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกแก่การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนและสังคม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาในทุกมิติ ตามแนวทางนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิบัติราชการ โดยเน้นการทำงานเชิงรุกและการบูรณาการความร่วมมือกับประชาชน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567)

ภาพที่ 1 วิสัยทัศน์ของประเทศไทย

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561

แนวคิด “ตำรวจชุมชน” (Community Policing) เป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก โดยมีที่มาจากการพัฒนากระบวนการตำรวจในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรในช่วงทศวรรษ 1970 – 1980 เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นในการสร้างความไว้วางใจระหว่างตำรวจและประชาชน หลักการสำคัญของตำรวจชุมชนประกอบด้วย (1) การสร้างความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน (Partnership) (2) การแก้ไขปัญหาเชิงรุกโดยใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ (Problem Solving) และ (3) การเสริมพลังให้ชุมชนสามารถป้องกันและรับมือกับปัญหาอาชญากรรมได้ด้วยตนเอง (Community Empowerment) ทำให้ชุมชนมีบทบาทร่วมกับตำรวจในฐานะ “เจ้าของพื้นที่” ที่ช่วยกันดูแลความปลอดภัยของสังคม ตำรวจชุมชนจึงมิได้ทำหน้าที่เพียงเฝ้าระวังหรือรับแจ้งเหตุ แต่ทำงานบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่ (Local Intelligence) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมและวางมาตรการเชิงรุก เช่น การสำรวจจุดเสี่ยง การพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังชุมชน การส่งเสริมกิจกรรมป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยง การใกล้ชิดเชื้อชีพิตายภายในครอบครัวหรือชุมชน รวมถึงการร่วมกับประชาชนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยมากขึ้น บทบาทเหล่านี้ช่วยขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม (Public Participation in the Criminal Justice System) ทำให้ประชาชนกล้าที่จะให้ข้อมูล แจ้งเบาะแส และมีบทบาทตั้งแต่การป้องกันอาชญากรรมไปจนถึงการสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

การทำงานของตำรวจชุมชนช่วยให้การป้องกันอาชญากรรมจากเดิมที่เน้นการตอบสนองเมื่อเกิดเหตุ (Reactive Policing) เปลี่ยนไปสู่การป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Proactive Policing) ส่งผลให้พื้นที่ที่มีความปลอดภัยมากขึ้น เกิดความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่รัฐ และทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว นอกจากนี้ แนวคิดดังกล่าวยังเหมาะสมอย่างยิ่งกับบริบทของประเทศไทยที่มีความหลากหลายทางสังคม ชุมชนมีโครงสร้างและวัฒนธรรมเฉพาะพื้นที่ รวมถึงมีปัญหาอาชญากรรมบางประเภทที่ต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนในพื้นที่จึงจะสามารถแก้ไขได้อย่างตรงจุด ด้วยเหตุนี้ ตำรวจชุมชนจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับ

ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย เพิ่มความไว้วางใจในกระบวนการยุติธรรม เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน และช่วยให้การป้องกันอาชญากรรมเป็นไปอย่างยั่งยืน ทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์เร่งด่วนหรือสถานการณ์พิเศษที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ภัยพิบัติ ความไม่สงบในพื้นที่ หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินในสังคม

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่มา แนวคิด หลักการ และบทบาทของตำรวจชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในบริบทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสังคมไทย รวมถึงการพิจารณาว่าตำรวจชุมชนจะสามารถยกระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืนเพียงใด ซึ่งจะเป็พื้นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนานโยบายและแนวปฏิบัติด้านการป้องกันอาชญากรรมของประเทศไทยต่อไป

แนวคิดเรื่องตำรวจชุมชน

ในปัจจุบัน การนำแนวคิดเรื่องตำรวจชุมชน ได้นำมาใช้ในทางวิชาการและการบริหารจำนวนมากขึ้น ในทางวิชาการมีการให้ความหมายหรือคำจำกัดความไว้วางใจจำนวนมาก จึงขอให้ความหมายมาประมวลโดยสังเขป ดังนี้

1) ที่มาของแนวคิดตำรวจชุมชน

แนวคิดตำรวจชุมชนมีต้นเค้าจากการวิพากษ์วิจารณ์ “วิธีการทำงานของตำรวจแบบดั้งเดิม” (Traditional Policing) ซึ่งเริ่มปรากฏชัดในช่วงก่อนทศวรรษที่ 20 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เดิมทีองค์กรตำรวจมักทำงานในลักษณะปิด เน้นการใช้ยุทธวิธีตามจารีตประเพณี เช่น การออกตรวจท้องที่ตามเขตรับผิดชอบ การตั้งจุดตรวจจุดสกัด การระดมกำลังออกปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยแทบไม่ให้ความสำคัญกับการขอความร่วมมือจากประชาชนหรือการสร้างหุ้นส่วนกับชุมชน

ผลจากรูปแบบการทำงานดังกล่าว พบว่าอัตราการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ยังคงสูง ประชาชนมีความหวาดกลัวว่าจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสัมพันธ์กับทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและประชาชนอยู่ในลักษณะ “แบ่งเขาแบ่งเรา” (Us versus Them) ตำรวจไม่ได้รับความไว้วางใจและไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ฮาร์ริงตันจึงใช้คำอธิบายความสัมพันธ์ลักษณะนี้ว่าเป็นการเผชิญหน้าระหว่าง “ตำรวจ” กับ “ประชาชน” มากกว่าจะเป็นหุ้นส่วนในการรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกัน สถานการณ์ดังกล่าวได้ถูกตั้งคำถามถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของระบบตำรวจแบบเดิม และกลายเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทฤษฎีและแนวคิด “การตำรวจชุมชน” ในที่สุด (สุพิศาล ภักดีนฤณและคณะ, 2556)

2) นิยามตำรวจชุมชน

“ตำรวจชุมชน” หมายถึง แนวทางการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรูปแบบใหม่ที่เน้นการสร้างหุ้นส่วนกับประชาชนในชุมชน เพื่อร่วมกันป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม และรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยมีกลไกสำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชนและการแก้ไขปัญหาเชิงรุกในระดับพื้นที่

ในทางปฏิบัติ ตำรวจชุมชนมีการใช้คำเรียกแตกต่างกันไป เช่น ตำรวจหมู่บ้าน (Neighborhood-Oriented Policing) ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Public Relations Policing) หรือตำรวจที่เน้นการแก้ไขปัญหา (Problem-Oriented Policing) (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562) แต่ไม่ว่าจะใช้ชื่อใด แนวคิดหลักล้วนมุ่งให้ตำรวจทำงาน “ร่วมกับ” ชุมชนมากกว่าทำงาน “แทน” ชุมชน

องค์ประกอบสำคัญของการตำรวจชุมชนมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1) การเป็นหุ้นส่วนกับชุมชน (Partnership) ตำรวจต้องพัฒนาความสัมพันธ์เชิงบวกกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจให้ชุมชนพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2) การแก้ไขปัญหาในชุมชน (Problem-Solving) เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าไปช่วยจัดการกับปัญหาที่ได้รับการระบุชี้ชัดจากชุมชน ใช้ข้อมูลและหลักฐานเป็นฐานในการวิเคราะห์ปัญหา วางมาตรการ และติดตามผลอย่างเป็นระบบ

กลไกในการป้องกันอาชญากรรมจึงมิใช่เพียงการเพิ่มกำลังตรวจตรา แต่เป็นการปรับวิธีคิดให้ตำรวจเข้าไปใกล้ชิดชุมชนมากขึ้น สร้างแนวร่วม แบ่งปันทรัพยากรและความรับผิดชอบกับประชาชน เพื่อแสวงหาหนทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในชุมชนอย่างยั่งยืน (Bureau of Justice Assistance, 1994)

แนวคิดตำรวจชุมชนในต่างประเทศ

การศึกษาต่างประเทศในบทความนี้มุ่งเน้น 3 ประเทศหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และบราซิล โดยมีเหตุผลสำคัญ ดังนี้

1) สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศต้นกำเนิดแนวคิด Community Policing อย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาแนวคิดและเครื่องมือเชิงปฏิบัติที่หลากหลาย เช่น CAPS ในชิคาโก และได้รับการอ้างอิงอย่างแพร่หลายในทางวิชาการและเชิงนโยบาย

2) ญี่ปุ่น เป็นตัวอย่างของประเทศที่สามารถบูรณาการหลักการตำรวจชุมชนเข้ากับโครงสร้างองค์กรตำรวจและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างลงตัว ผ่านระบบป้อมตำรวจ KOBAN ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในโมเดลที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดของโลก

3) บราซิล เป็นกรณีศึกษาของประเทศกำลังพัฒนาที่นำแบบอย่างญี่ปุ่นมาปรับใช้ในพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูง และต่อยอดด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศผ่าน JICA จนสามารถขยายผลไปยังหลายประเทศในลาตินอเมริกา แสดงให้เห็นศักยภาพของการถ่ายทอดแนวคิดและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือข้ามพรมแดน

ด้วยเหตุนี้ การเลือกศึกษาทั้งสามประเทศจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสะท้อน “เส้นทางการพัฒนาแนวคิดตำรวจชุมชนจากประเทศต้นกำเนิด สู่ประเทศที่บูรณาการเชิงระบบ และต่อยอดสู่ประเทศกำลังพัฒนา” ซึ่งเป็นกรอบคิดที่มีความหมายต่อการออกแบบรูปแบบตำรวจชุมชนในประเทศไทย

1) สหรัฐอเมริกา แนวคิดตำรวจชุมชนมักเชื่อมโยงกับหลักการของเซอร์ โรเบิร์ต ฟิล ที่ว่า “ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือตำรวจ” (The Police are the Public and the Public are the Police) แม้ต้นแบบนี้จะเริ่มจากอังกฤษ แต่การพัฒนาในสหรัฐอเมริกาได้ทำให้แนวคิดตำรวจชุมชนเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่ทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา เมืองชิคาโกถือเป็นกรณีตัวอย่างสำคัญ ผ่านโครงการ The Chicago Alternative Policing Strategy (CAPS) ซึ่งมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 25 เขตตามจำนวนสถานีตำรวจ และ 281 เขตตรวจ แต่ละเขตมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำพื้นที่อย่างต่อเนื่อง มีการสร้างคณะกรรมการที่ปรึกษาชุมชน (Community Advisory Committee) เพื่อเป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับตำรวจร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา วางแผน และติดตามผลการป้องกันอาชญากรรม แนวทางการปฏิบัติงานของ CAPS เน้น 3 มิติสำคัญ (สุณีย์ กัลยะจิตร และคณะ, 2559) คือ

- 1.1) การควบคุมและป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นธรรมและรวดเร็ว
- 1.2) การสร้างความต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจ
- 1.3) การวางแผนปฏิบัติการระดับเขตตรวจร่วมกันระหว่างตำรวจและชุมชน รวมถึงการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป แนวคิดตำรวจชุมชนในสหรัฐอเมริกาจึงเน้น “การเป็นหุ้นส่วนเชิงกลยุทธ์” ระหว่างตำรวจและชุมชน โดยให้ประชาชนมีบทบาทในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การระบุปัญหา วางแผน ลงมือปฏิบัติ ไปจนถึงการประเมินผล

2) ญี่ปุ่น มีระบบตำรวจแบบกึ่งรวมศูนย์ มีองค์กรกลางรับผิดชอบด้านนโยบายและกำกับดูแลองค์กรตำรวจระดับจังหวัด โดยมีสถานีตำรวจและ “ป้อมตำรวจ KOBAN” เป็นหน่วยปฏิบัติการแนวหน้าในพื้นที่เปรียบเสมือน “ศูนย์ความปลอดภัยของชุมชน” ที่เชื่อมโยงตำรวจ ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าด้วยกันรูปแบบการทำงานของ KOBAN ใช้แนวคิด Community Policing อย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบตรวจตรา สอดส่อง ดูแลความสงบเรียบร้อย ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสาร และสร้างสัมพันธ์กับชุมชนผ่านการเยี่ยมเยียน การลงพื้นที่ และการให้บริการในชีวิตประจำวัน ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจตำรวจ (The Police Reform Committee, 2007, น. 99–150)

3) บราซิลและความร่วมมือระหว่างประเทศ มีระบบตำรวจแบบกึ่งรวมศูนย์เช่นเดียวกับญี่ปุ่น โดยมีองค์กรระดับชาติทำหน้าที่กำกับนโยบาย ส่วนการบังคับบัญชาและการควบคุมตำรวจเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง (The Police Reform Committee, 2007, น. 31–32) ประเทศบราซิลได้นำระบบ KOBAN ของญี่ปุ่นไปปรับใช้ในพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูง จัดตั้งป้อมตำรวจเป็นเครือข่ายสถานีตำรวจขนาดเล็กทั่วประเทศที่สำคัญ บราซิลยังมีความร่วมมือกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) ขยายรูปแบบตำรวจชุมชนไปยังฮอนดูรัสและประเทศอื่น ๆ ในลาตินอเมริกา เช่น เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา คอสตาริกา และนิการากัว เพื่อจัดการปัญหาการฆาตกรรมและอาชญากรรมรุนแรง พร้อมทั้งจัดทำโครงการฝึกอบรมตำรวจตามปรัชญาตำรวจชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับภาคประชาสังคม (Japan International Cooperation Agency, 2013)

สรุปภาพรวม แนวคิดตำรวจชุมชนจึงพัฒนาจากโมเดลดั้งเดิมในสหรัฐอเมริกา สู่การบูรณาการเชิงโครงสร้างในญี่ปุ่น และการถ่ายทอดผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศในบราซิลและลาตินอเมริกา แสดงให้เห็นว่าตำรวจชุมชนสามารถปรับใช้กับบริบทที่แตกต่างกันได้ หากมีการออกแบบกลไกที่สอดคล้องกับโครงสร้างรัฐและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยสรุปแล้ว การตำรวจชุมชน หมายถึง แนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่เน้นการสร้าง ความไว้วางใจของประชาชน การป้องกันเชิงรุก การมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

แนวทางการตำรวจชุมชนในประเทศ

พื้นฐานด้านกฎหมายและนโยบาย

การนำแนวคิดตำรวจชุมชนมาใช้ในประเทศไทยยึดโยงกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบบริหารและการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการ

ของแต่ละชุมชน โดยเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งในส่วนของการนโยบาย งบประมาณ และการตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานตำรวจ มีการออกระเบียบสำคัญ ได้แก่

1) ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2549 กำหนดลักษณะการมีส่วนร่วม 5 ลักษณะ และกำหนดให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันยาเสพติด การจราจร การดูแลสาธารณสมบัติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2) ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 3 รูปแบบ คือ (1) เครือข่ายชุมชนเชิงปฏิบัติการ เช่น อาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาจราจร (2) การมีส่วนร่วมขององค์กรและมูลนิธิ และ (3) การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชน

3) ระเบียบ ก.ต.ช. พ.ศ. 2559 ว่าด้วยการจัดระบบบริหารและการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน เปิดทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และอาสาสมัครเพื่อดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

นโยบายด้านความมั่นคงตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทด้านความมั่นคง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมถึงยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี และแผนป้องกันอาชญากรรม พ.ศ. 2565 ต่างก็เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจมากขึ้น โดยเฉพาะการแสวงหาความร่วมมือและการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายต่าง ๆ

โครงสร้างการขับเคลื่อนงานตำรวจชุมชน

แนวทางการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม พ.ศ. 2565 สามารถสรุปในภาพรวมได้ ดังนี้

1) ระดับปฏิบัติการ: ตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค 1-9 และตำรวจตระเวนชายแดน จัดให้มีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ปฏิบัติงานในชุมชนเป้าหมาย ภายใต้งบประมาณที่ได้รับ

2) ระดับอำนวยการ – ครอบคลุมหลายมิติ เช่น ด้านการศึกษา บรรจุเนื้อหาชุมชนสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในหลักสูตรประจำและหลักสูตรพิเศษของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อปรับกระบวนการทัศน์ตำรวจให้สอดคล้องกับแนวคิด Community Policing ด้านการประเมินผล ประเมินผลงานชุมชนสัมพันธ์ควบคู่กับการสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ด้านการขับเคลื่อนงาน เช่น การจัดสรรงบประมาณอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การจัดทำสื่อเผยแพร่ การรวบรวมฐานข้อมูลเครือข่ายอาสาสมัคร การจัดทำบทเรียนออนไลน์ การส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Line, Facebook, YouTube) ในงานชุมชนสัมพันธ์ การสนับสนุนค่าตอบแทนและสวัสดิการเครือข่าย การสนับสนุนโครงการจิตอาสา และการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรค

3) ระดับสถานีตำรวจและชุมชน

3.1) สถานีตำรวจจัด “ชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์” ลงพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเป้าหมาย

3.2) การคัดเลือกชุมชน เน้นพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด หรือความขัดแย้ง

3.3) การสร้างช่องทางสื่อสารกับประชาชน โดยใช้เทคโนโลยีโซเชียลมีเดียเป็นตัวกลาง

3.4) การดำเนินการตาม “หลักชุมชนเข้มแข็ง 7 ขั้นตอน” ได้แก่ ค้นหาแกนนำ จุดประกายความคิด ศึกษาพื้นฐานชุมชน วิเคราะห์ปัญหาชุมชน ตัดสินใจและกำหนดโครงการ นำโครงการไปสู่การปฏิบัติ ประเมินผล และนำบทเรียนไปพัฒนาต่อ

4) นโยบายระดับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

นโยบาย 15 ข้อของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2568 แม้มีขอบเขตกว้างครอบคลุมทั้งความมั่นคงชาติ การบริการประชาชน การป้องกันอาชญากรรม การจราจร การปราบปรามยาเสพติด และการพัฒนาบุคลากร แต่สาระสำคัญหลายข้อมีความสอดคล้องกับหลักการตำรวจชุมชน เช่น การสร้างความเป็นที่พึ่งของประชาชน การสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน การประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่ ตำรวจให้ทำงานเชิงรุกในพื้นที่ร่วมกับชุมชน

กล่าวโดยสรุป แนวทางการปฏิบัติงานตำรวจชุมชนในประเทศไทยเป็นระบบที่เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับกฎหมายและนโยบายระดับชาติ ลงมาสู่ระดับสถานีตำรวจและชุมชน โดยใช้หลักการพื้นฐาน การมีส่วนร่วม การสื่อสารสองทาง และการประเมินผลต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญ

การประยุกต์ใช้การตำรวจชุมชนในบริบทต่าง ๆ

ในส่วนนี้มีการศึกษาหลากหลายบริบท ผู้เขียนจึงจัดหมวดหมู่ใหม่เป็น 4 กลุ่มหลัก เพื่อให้เห็นภาพ การประยุกต์ใช้แนวคิดตำรวจชุมชนได้อย่างเป็นระบบและเข้าใจง่าย ได้แก่ (1) บริบทพื้นที่ (2) บริบทสถานการณ์ เฉพาะ (3) บริบทด้านกฎหมายและโครงสร้างองค์กร และ (4) บริบทการป้องกันยาเสพติดและเยาวชน

1) การประยุกต์ใช้ในบริบทพื้นที่

1.1) พื้นที่ชุมชนมหาวิทยาลัย กรณี “รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยตำรวจ มหาวิทยาลัยในชุมชนมหาวิทยาลัยรังสิต” พบว่า ปัญหาหลัก ได้แก่ กฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้กับ บุคคลภายนอก กระบวนการที่ซับซ้อน ขาดกำลังพลและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการไม่ยอมรับบทบาทของตำรวจ มหาวิทยาลัย แนวทางแก้ไขจึงเน้นการพัฒนากฎหมาย กระบวนการทำงาน คุณภาพกำลังพล เทคโนโลยี การยอมรับจากประชาชน และการปรับปรุงภูมิทัศน์ (ชาติรี รุ่งดำรง และกฤษณพงศ์ พุทธระกูล, 2567)

1.2) การบริหารงานอาสาสมัครตำรวจชุมชนในพื้นที่อำเภอ การศึกษาแนวทางการบริหารงาน อาสาสมัครตำรวจชุมชน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร (เชิงพุทธบูรณาการ) พบว่า อาสาสมัครควรบริหารตน ด้วยหลักกตัญญูกตเวทิตี พรหมวิหาร และฆราวาสธรรม บริหารคนตามหลักสังคหวัตถุ 4 และบริหารงานตามหลัก อปทานิยธรรม โดยมีการประชุมเป็นประจำและปลูกฝังจิตสำนึกในการร่วมกิจกรรม (พนม คงกลุ่ม และวิโรจน์ คุ้มครอง, 2567)

1.3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเมือง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ในตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการร่วมตัดสินใจและวางแผนอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือการร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการติดตาม ประเมินผล ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ คือ “ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน” (ฉัตรนารี ทองเรืองวงศ์ และศิพร โกวิท, 2565)

2) นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 พบว่านโยบายดังกล่าว ได้รับความร่วมมือที่ดีจากตำรวจ ผู้นำชุมชน และประชาชน ส่งผลให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่ปัจจัยท้าทาย เช่น ความเสื่อมโทรมของชุมชน ปัญหายาเสพติด และกลุ่มเยาวชนก่อเหตุ สามารถเป็นตัวกระตุ้น อาชญากรรม จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ และการสื่อสารภาษา ที่เหมาะสมกับพื้นที่ (ประสงค์ น้ำสมบุญ, 2565)

2.1) บทบาทตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในเขตเมือง (กรณี สน.สามเสน) การศึกษาบทบาทตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลสามเสน พบว่ามีการกำหนดนโยบายการพบปะประชาชน การเยี่ยมเยียนเพื่อสร้างความไว้วางใจ มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงานประจำวันและประจำสัปดาห์ และการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนชุมชนเป็นกิจวัตร เป็นการฝังแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนในระดับปฏิบัติการ (วารสารณ ผองสง่า และประภาศรี ฉายศรี, 2563)

การประยุกต์ใช้ในบริบทสถานการณ์เฉพาะ

1) ภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจในแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชนพบว่าหัวหน้าสถานีตำรวจที่เหมาะสมกับการขับเคลื่อนแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชน ต้องมีภาวะผู้นำเชิงการเปลี่ยนแปลง ทักษะการสร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารยุคใหม่ การตัดสินใจ และการสร้างทีม พร้อมยึดหลักสังคหวัตถุ 4 และอิทธิบาท 4 ในการครองตน ครองคน และครองงาน (ณัฐวิชัย ราชแก้ว และยุภาพร ยุภาค, 2566)

1.1) นวัตกรรมดิจิทัลและโครงการ RTP Cyber Village ในบริบทสังคมดิจิทัล สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พัฒนาแนวคิด “ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน” ร่วมกับโครงการ RTP Cyber Village เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ตำรวจเน้นสร้างความโปร่งใส ยุติธรรม และความเชื่อใจ เพื่อให้ประชาชนยอมรับและเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในระยะยาว (ณัฐวิชัย ราชแก้ว, 2566)

การประยุกต์ใช้ในบริบทด้านกฎหมายและโครงสร้างองค์กร

การศึกษาแนวทางการจัดให้มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำรวจชุมชน พบว่า

1) ประเทศไทยนำหลักการตำรวจชุมชนมาใช้ในรูปตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์เป็นหลัก แต่ยังคงขาดการกำหนดหน้าที่ในกฎหมายโดยตรง

2) ปัญหาสำคัญ คือ งานตำรวจชุมชนดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น

3) เมื่อเปรียบเทียบกับญี่ปุ่น จะพบว่ามีการบูรณาการที่ชัดเจนมากกว่า โดยมีป้อมตำรวจชุมชนกระจายทั่วประเทศ

4) ข้อเสนอเชิงกฎหมาย คือ ควรกำหนด “ป้อมตำรวจชุมชน” เป็นหน่วยงานย่อยของสถานีตำรวจ และกำหนด “งานตำรวจชุมชน” เป็นสายงานเฉพาะไว้ในร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฉบับใหม่ (สุชิน รอดกำเนิด และศิริพงษ์ โสภา, 2563)

การประยุกต์ใช้ในบริบทการป้องกันยาเสพติดและเยาวชน

การพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติดสำหรับเยาวชนในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 5 ได้นำเสนอรูปแบบ NICE POLICE ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก (อรรรณพ กาวิกุล, 2557) คือ

1) NICE

N (Narcotics Knowledge) – ความรู้เรื่องยาเสพติด

I (Information) – การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง

C (Central Communication Agencies) – หน่วยงานสื่อสารกลาง

E (Education) – การจัดการศึกษาและกิจกรรมให้ความรู้

2) POLICE

P (Plan, Participate) – วางแผนและมีส่วนร่วม

- O (Organize) – จัดระบบและโครงสร้างกิจกรรม
- L (Learning) – เน้นการเรียนรู้ต่อเนื่อง
- I (Integrate) – บูรณาการเครือข่ายและทรัพยากร
- C (Connect) – เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชน
- E (Evaluation) – การประเมินผลและปรับปรุง

บทสรุป

จากการทบทวนวรรณกรรมและกรณีศึกษาต่างประเทศและในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า แนวคิดการตำรวจชุมชนเกิดจากการวิพากษ์วิจารณ์วิธีป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมแบบเดิมที่ไม่สามารถลดอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนห่างเหิน การหันมาเน้น “ความร่วมมือในฐานะหุ้นส่วน” จึงเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และบราซิล/ลาตินอเมริกา เป็นตัวอย่างสำคัญที่สะท้อนพัฒนาการของแนวคิด ตั้งแต่ต้นกำเนิด (สหรัฐฯ) การทำให้เป็นโครงสร้างถาวรในระบบ KOBAN (ญี่ปุ่น) และการถ่ายทอดแบบจำลองไปสู่ประเทศที่มีอาชญากรรมสูงผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ (บราซิลและลาตินอเมริกา) การนำบทเรียนเหล่านี้มาปรับใช้ในประเทศไทย ผ่านกรอบกฎหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนป้องกันอาชญากรรม และนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทำให้เกิดฐานรองรับที่เอื้อต่อการพัฒนางานตำรวจชุมชนในระยะยาวในระดับปฏิบัติการ การประยุกต์ใช้แนวคิดตำรวจชุมชนในบริบทพื้นที่ต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย ชุมชนเมือง ตำบล และระดับกองบัญชาการภูธร แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือจากประชาชน ผู้นำชุมชน และการสนับสนุนทรัพยากร มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จ นอกจากนี้ การนำไปใช้ในสถานการณ์พิเศษ เช่น โรคระบาดโควิด-19 หรือการป้องกันยาเสพติดในเยาวชน ยังสะท้อนว่าตำรวจชุมชนไม่จำกัดอยู่เพียงเรื่องอาชญากรรมทั่วไปเท่านั้น แต่สามารถขยายไปสู่การจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยสาธารณะในมิติอื่น ๆ ได้ด้วย

ดังนั้น การพัฒนาระบบตำรวจชุมชนในประเทศไทย จึงควรมองทั้งมิติโครงสร้าง (กฎหมาย นโยบาย โครงสร้างองค์กร) และมีมิติกระบวนการ (การสร้างหุ้นส่วน การสื่อสาร การมีส่วนร่วม การประเมินผล และการเรียนรู้ร่วมกัน) เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรมทางอาญาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ชาติรี รุ่งดำรง และ กฤษณพงศ์ พุทธระกุล. (2567). รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยตำรวจมหาวิทยาลัยในพื้นที่ชุมชนมหาวิทยาลัยรังสิต. *วารสารนิติตวัจ*, 26(2), 160-172.
- ชิตพล กาญจนกิจ. (2567). การประยุกต์ใช้การตำรวจชุมชนเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) ในประเทศไทย. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 16(2), 908-923.
- ฉัตรนารี ทองเรืองวงศ์ และ ศิพร โกวิท. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการวิจัยบริหารการพัฒนา*, 12(2), 349-359.
- ณัฐวิษณ์ ราชแก้ว และ ยุภาพร ยุภาศ. (2566). ภาวะผู้นำและคุณลักษณะของหัวหน้าสถานีตำรวจในการขับเคลื่อนแนวคิดตำรวจผู้รับใช้ชุมชน. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(5), 937-954.

- ณัฐวิชัย ราชแก้ว. (2566). ตำรวจผู้รับใช้ชุมชน: นวัตกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างยั่งยืน. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 1(2), 168-184.
- ประสงค์ น้าสมบุรณ์. (2565). นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(3), 713-728.
- พนม คงกลิ่น และ วิโรจน์ คุ้มครอง. (2567). แนวทางการบริหารงานอาสาสมัครตำรวจชุมชน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครเชิงพุทธบูรณาการ. *วารสาร มจร บาลีศึกษายุทธศาสตร์*, 10(3), 143-159.
- วารภรณ์ ผ่องสง่า และ ประภาศรี ฉายศรี. (2563). บทบาทและหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษาศาสนา ตำรวจนครบาลสามเสน. *วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย*, 2(1), 25-32.
- ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล. (2558). การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยทฤษฎีสามเหลี่ยม อาชญากรรม. กรุงเทพฯ: อาระยาการพิมพ์ แอนด์ ซิลค์สกรีน.
- สุชิน รอดกำเนิด และ ศิริพงษ์ โสภกา. (2563). แนวทางการจัดให้มีกฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของตำรวจชุมชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 26(2), 151-165.
- สุณีย์ กัลยะจิตร์ และ ณัฐภรณ์ ไส่กันทัต (2559). *โครงการประเมินผลการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, สำนักยุทธศาสตร์ตำรวจ, กองแผนงานอาชญากรรม.
- สุพิศาล รักดีถิ่นฐาน, และคณะ. (2556). การป้องกันอาชญากรรมและทฤษฎีตำรวจสมัยใหม่. นนทบุรี: กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคปริ้นติ้ง.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580)*. กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2567). *แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568*. กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *ตำรวจชุมชน. Academic Focus*. จาก <http://www.parliament.go.th/library>.
- อรรณพ กาวิกุล. (2557). การพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด สำหรับเยาวชนของตำรวจชุมชนมวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 5. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 7(2), 1-12.
- Bureau of Justice Assistance. (1994). *Understanding community policing: a framework for action*. Bureau of Justice Assistance. Washington, D.C.: The Bureau.
- The Police Reform Committee. (2007). *Introduction to foreign Police*. Bangkok : National Buddhist Department Printing.
- Japan International Cooperation Agency. (2013, August 22). *Honduras: the Japanese 'koban' system helps tackle the highest murder rate in the world*. from https://www.jica.go.jp/english/news/field/2013/130822_01.html

